

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Kfv.VI.37.139/2024/7.

A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke

Dr. Horváth Tamás előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit bíró

Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: Név1
(cím1)

A felperes képviselője: Dr. Gyöngy Mónika ügyvéd
(cím2)

Az alperes: Heves Vármegyei Kormányhivatal
(cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Koncz Judit kamarai jogtanácsos

Felperesi érdekelt: cég1
(cím4)

Felperesi érdekelt képviselője: Kozeschnik és Társa Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd: Dr. Kozeschnik Bálint
cím5)

A per tárgya: hulladékgazdálkodási ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Miskolci Törvényszék 2024. január 11. napján kelt 102.K.701.003/2023/16. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 102.K.701.003/2023/16. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

Az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 18.000 (azaz tizennyolcezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesi érdekelt, mint hulladéktermelő, a cím6 sz. alatti telephelyén végzett tevékenysége során keletkező Név2 hulladékokat 19 12 12 HAK azonosító alá sorolta be.

[2] E hulladéknak a felperes által, Hely1 hrsz. ingatlanokon való tárolásával kapcsolatban szabálytalanságot észlelve, az alperes 2023. július 20. napján hivatalból, hatósági ellenőrzés alapján, eljárást indított engedély nélküli gyűjtés miatt. A HE/HGO/01935-12/2023. számú határozatában a hulladék engedély nélküli gyűjtését a felperes Hely2 hrsz. alatti bérelt ingatlanán megtiltotta.

[3] Az alperesnek a jelen per tárgyát képező további eljárása eredményeként, a 2023. augusztus 8. napján kelt HE/HGO/02044-1/2023. számú határozatával (a továbbiakban: besorolási határozat) megállapította a hulladék helyes besorolását. A felperesi érdekelt mint hulladéktermelő cím6 szám alatti telephelyéről származó, az Hely2 hrsz. alatti ingatlanon a felperes által gyűjtött, Név2 elnevezésű 19 12 12 HAK kóddal jelölt hulladékot 19 12 11* (egyéb, veszélyes anyagokat tartalmazó hulladék mechanikai kezelésével nyert hulladék) azonosító kóddal sorolta be.

[4] A határozat indokolása szerint a 814670/1. számon elvégzett toxikológiai vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a 19 12 12 HAK azonosító kóddal jelölt hulladék a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Ht.) 1. melléklet 14. pontja szerinti, HP14 [azaz „(k)örnyezetre veszélyes (ökotoxikus)” olyan hulladék, amely azonnal vagy késleltetve veszélyt jelent, vagy jelenthet egy vagy több környezeti elemre] veszélyességi jellemzővel rendelkezik. Az alperes a hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet 2/A. § (1) bekezdésére, valamint a Ht. 2. § 48. pontjára és 63. § (1)-(2) bekezdéseire hivatkozással állapította meg, hogy a felperes által bérelt ingatlanon engedély nélkül gyűjtött hulladék a 19 12 11 hulladéktípusba tartozik.

[5] Ezt követően az alperes a 2023. augusztus 24. napján kelt, nem a jelen perben támadott, HE/HGO/02045-2/2023. számú határozatával a felperest hulladék engedély nélküli gyűjtése miatt hulladékgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezte.

A kereseti kérelem és a védirat

[6] A felperes keresetében elsődlegesen a besorolási határozat megváltoztatását kérte, miszerint a határozattal érintett hulladék 19 12 12 HAK kódú besorolása helyes. Másodlagos kérelme a besorolási határozat megsemmisítésére és alperes új eljárásra kötelezésére irányult.

[7] Arra hivatkozott, hogy a perbeli 19 12 12 HAK azonosító kóddal rendelkező Név2 hulladék a felperesi érdekelt tulajdonát képezi, az ezen cég cím6 szám alatti telephelyéről került ideiglenesen leszállításra az ellenőrzési címre, és oda is szállítják folyamatosan vissza. A hulladék tulajdonosa által rendelkezésre bocsátott adatok és iratok szerint a hulladék nem veszélyes hulladék, míg az alperes által végeztetett vizsgálatok szerint a hulladék átsorolásra került 19 12 11* kód alá, ami veszélyes hulladéknak minősül.

[8] A felperes kifejtette, hogy a hulladék megfelelő besorolása számára abból a szempontból is kiemelt jelentőséggel bír, hogy az alperes a további, HE/HGO/02045-2/2023. számú határozatával őt 103.038.351 Ft összegű hulladékgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezte. E kiszabott bírság mértékének meghatározásakor az összecszerűség tekintetében 10-es szorzó alkalmazandó veszélyes hulladék esetén, míg 2,5-es szorzó a nem veszélyes hulladék vonatkozásában. Emiatt a jelen keresettel támadott határozaton alapuló 103 millió Ft összegű bírság nem veszélyes hulladék esetén csak 26 millió Ft összegű lenne.

[9] Álláspontja szerint az alperes megsértette eljárása során az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 2. § (1) és (2) bekezdésében, 3. §-ban, valamint 6. §-ában foglalt alapelveket, valamint a 62. § előírásait, mivel a tényállást nem tárta fel teljes körűen, az állásfoglalását iratellenesen alakította ki, illetve a döntését nem rendeltetésszerűen gyakorolva hozta meg.

[10] Az alperes védiratában elsődlegesen a felperes keresetösségi jogának hiányára alapozottan a kérte a kereset elutasítását a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés b) pontja alapján. Ismertette, hogy a felperes a hulladék engedély nélküli gyűjtését megtiltó, HE/HGO/01935-12/2023. számú alperesi határozatot keresettel nem támadta meg, míg a HE/HGO/02045-2/2023. számú – az Hely2 hrsz-ú ingatlanon hulladék engedély nélküli gyűjtése miatt 103.038.351 Ft hulladékgazdálkodási bírságot kiszabó – határozattal szemben előterjesztett felperesi kereset alapján a bírósági felülvizsgálat K.701.050/2023. számon van folyamatban. A másodlagos

védirati kérelem a kereset Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján történő elutasítására irányult az abban foglaltak megalapozatlanságára tekintettel.

A jogerős ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[12] A Ht. 63. § (1) bekezdésére hivatkozással az ítélet indokolásában helytállónak találta az alperes azon álláspontját, miszerint a hulladék besorolásra irányadó anyagi jogi rendelkezésekből eredően a felperesnek az ügyben közvetlen érdekeltsége nem áll fenn. A hulladék besorolása ugyanis a Ht. 63. § (1) és (2) bekezdése alapján elsődlegesen a hulladéktermelő feladata, illetve a nem megfelelő besorolás miatt is a hulladéktermelő tartozik felelősséggel. A hulladék birtokosára ezen feladat, illetve felelősség kizárólag akkor száll át, ha a hulladék termelője nem állapítható meg.

[13] Az ügyben ismert a besorolással érintett hulladék termelője, a felperesi érdekelt, aki a besorolási feladatának eleget tett. A jelen per tárgyát képező közigazgatási határozat kizárólag ezen felperesi érdekelt által elvégzett hulladékbesorolást érintette, mely hatóság általi átsorolás jogszerűségét a felperesi érdekelt nem támadta keresettel.

[14] A bíróság álláspontja szerint az ügyben nem hoz létre keresetösségi jogot az sem, hogy az alperesi határozattal érintett hulladékok engedély nélküli gyűjtése miatt a felperes terhére 103.038.351 Ft hulladékgazdálkodási bírság került kiszabásra.

[15] A hulladék birtokosi pozíciót betöltő felperesnek tehát az alperesi határozattal érintett hulladék kapcsán sem besorolási feladata, sem annak elvégzésével összefüggő felelőssége nincs, így nem teremti meg a keresetösségi jogát azon általa hivatkozott körülmény sem, miszerint a besorolási eljárást megelőzően lefolytatott előzményi eljárások során szükségyszerűen érintett volt a helyszíni ellenőrzésekkel.

[16] Önmagában ezen körülmény azonban számára csak közvetett, anyagi érintettséget feltételez, amely ekként jelen közigazgatási per tárgyát nem képezheti. Az, hogy a felperesi érdekelt hulladéktermelő nem megfelelően sorolta be a felperes által átvett hulladékot, melyből kifolyólag a felperesnek esetlegesen valamilyen anyagi hátránya származott, alapvetően polgári perben vizsgálható jogvita.

[17] Az elsőfokú bíróság szerint a hulladékgazdálkodási bírság jogalapját az képezi, hogy a felperes az általa bérelt Hely2 hrsz-ú ingatlanon engedély nélkül gyűjtött hulladékot. Azon körülmény, hogy ezen hulladék veszélyesnek minősül-e, valóban kihatással van a bírság összegére. Mindazonáltal ezen túl a felperes mind a jogalap, mind a bírságszámítás jogszerűségét érdemben támadhatja közvetlenül a bírságot megállapító alperesi határozattal szembeni keresettel. Jelen ügyben erre hivatkozással keresetösségi joga ezért nem állapítható meg.

[18] Mindezek alapján a bíróság a felperes jogának vagy jogos érdekének közvetlen sérelme hiányában a keresetét – annak érdemi vizsgálata mellőzése mellett – a Kp. 88.§ (1) bekezdés b) pontja alapján elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[19] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a besorolási határozatnak az elsőfokú határozatra is kiterjedő megsemmisítését, továbbá új eljárás lefolytatására utasítását. Másodlagosan kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Jogsérelemként a Kp. 88.§ (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat jelölte meg, tekintettel arra, hogy a Kp. 17.§ a) pontjára vonatkozóan jogellenes a megállapítás perbeli legitimációjának hiányára vonatkozóan.

[20] Rámutatott, hogy a hulladékgazdálkodási bírságösszezszerűségének felülvizsgálata iránti perben hozott közigazgatási határozat alapja az alperes jelen perrel támadott besorolási határozata. A hulladékgazdálkodási bírság bírósági felülvizsgálata iránti perben a hulladék besorolására vonatkozó közigazgatási határozat helyessége "ítélt dolognak" minősül, ami már nem kérőjelezhető meg és a Kp. 96. § alapján nem vitatható.

[21] Álláspontja szerint erre utal, hogy a Miskolci Törvényszék a kiszabott hulladékgazdálkodási bírságot támadó bírósági felülvizsgálat iránti pert a jelen ügyben meghozatalra kerülő kúriai döntés kézhezvételéig (előkérdésre hivatkozással) felfüggesztette. A jogorvoslati joga nem jelent valós jogorvoslati lehetőséget akkor, ha a bírságösszezszerűségének alapjául szolgáló határozat (hulladék veszélyessé minősítése okán) elleni jogorvoslati eljárásban nincs perbeli legitimációja, azaz nem élhet jogorvoslati jogával. Hivatkozott ezzel kapcsolatban az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdése rendelkezéseire.

[22] A felperes szerint amennyiben a tárgyi ügyben a perbeli legitimációjának hiányát állapítaná meg a felülvizsgálati bíróság, az azt jelentené, hogy egyidejűleg a jogorvoslati jogát is elveszti a hulladékgazdálkodási bíróság tárgyában hozott közigazgatási határozatokkal szemben, azaz alkotmányos jogától fosztaná meg. Mindez pedig a közvetlen érintettséget egyértelműen kifejezi a tekintetében.

[23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában fenntartását kérte. Rámutatott, hogy a hulladék hatósági besorolása és a hulladékgazdálkodási bírság kiszabása sem a vonatkozó jogszabályok szerint, sem pedig alperes gyakorlatában nem egymást előfeltételező közigazgatási hatósági eljárások. Míg a hulladék hatóság általi besorolásának célja a hulladéktermelő tévedésének vagy mulasztásának korrigálása a Ht. 63. § és 64. §-ai alapján, addig a hulladékgazdálkodási bírság kiszabása egy elkülönült közigazgatási hatósági eljárás a Ht. 86. §-ának megfelelően, ahol főként a hulladékgazdálkodással kapcsolatos jogszabály, közvetlenül alkalmazandó uniós jogi aktus vagy hatósági határozat, illetőleg hulladékgazdálkodási engedély előírásait sértő vagy engedély nélkül végzett hulladékgazdálkodási tevékenységek szankcionálása érdekében jár el a hatóság, jóval szélesebb körben vizsgálva a hulladékkezelés jogalapját.

[24] Az csupán a hatékonyság elvének és az eseti praktikumnak tudható be, hogy ha már egy korábbi közigazgatási eljárása során megállapította a hulladékgazdálkodási bírság tárgyát képező hulladék veszélyességi jellemzőit, akkor a korábban tisztázott jogilag releváns tényekre hivatkozik egy olyan újabb határozatában is, ahol azok a ténybeli azonosság kapcsán szintén jogi relevanciával bírnak. Teljes mértékben kiterjedt volna a felperes jogorvoslati joga a hulladék veszélyességének vitatására is, ha önmagában csak a HE/HGO/02045-2/2023. számú bírság határozatot támadta volna.

[25] Az alperes szerint a felperes érveivel ellentétben azért sem sérült a jogorvoslati jog, mert a felperesi érdekelt azon határozat ellen törvényes határidőn belül ugyancsak közigazgatási pert indíthatott volna közvetlen érintettségéből kifolyólag, ahol sor kerülhetett

volna a hulladék veszélyességének érdemi vizsgálatára is, következésképp a jogorvoslati út biztosítva volt.

[26] Álláspontja alapján a felperes perttaktikai hibát követett el azzal, hogy közigazgatási pert indított olyan közigazgatási határozat ellen is, ahol kétséges volt a keresetösségi joga, ebből kifolyólag pedig alaptalanul hivatkozik a jogorvoslati jog sérelmére. Szükségtelenül olyan alperesi határozatot támadott szerinte jelen perben a felperes a HE/HGO/02045-2/2023. számú hulladékgazdálkodási bírságot kiszabó határozat mellett, amely tekintetében nem rendelkezik keresetösségi joggal, de ettől ez nem eredményezi jogorvoslati jogot érintő jogszabálysértést.

[27] A felperesi érdekelt előadta, hogy a gyártótól nem veszélyes hulladékként veszi át a kérdéses terméket, azt feldolgozás után szintén nem veszélyes hulladékként szállította el a felperes. A hulladék elszállításakor, illetve a hulladékot érintően a hatóság intézkedéseig nem állt a rendelkezésre olyan információ, mely szerint a hulladék veszélyesnek minősülne. Tudomása szerint a gyártók sem kezelték a hivatkozott időpontban a hulladékot veszélyesnek.

A Kúria döntése és jogi indokai

[28] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[29] A Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdés, valamint 100. § (2) bekezdés *b)* pont alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogsértések körében vizsgálhatja felül.

[30] Jelen per tárgyát a felperes telephelyén végzett hulladéktárolás hatósági ellenőrzése kapcsán, a felperesi érdekelt más telephelyén végzett tevékenysége során keletkező és általa 19 12 12 HAK azonosítóval nem veszélyesként besorolt hulladék 19 12 11* HAK azonosítóval veszélyes hulladékként történt átsorolásáról hozott besorolási határozat képezi.

[31] A Ht. 63. § (1) bekezdése szerint a hulladék termelője, vagy – ha az nem állapítható meg – a hulladék birtokosa a hulladékot típus és jelleg szerint a hulladékjegyzékről szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint besorolja.

[32] A hulladék termelője a felperesi érdekelt, a hulladék birtokosa a felperes.

[33] A Ht. 63. § (2) bekezdés szerint, ha a hulladék termelője vagy birtokosa besorolási kötelezettségének nem vagy nem megfelelően tesz eleget, a hulladékot a hulladékgazdálkodási hatóság a hulladék termelőjének vagy birtokosának költségén besorolja és a hulladék megfelelő besorolását határozatban megállapítja. Tekintettel arra, hogy jelen eljárásban a hulladék termelője a felperes érdekelt, ezért e rendelkezést reá kell alkalmazni.

[34] A besorolási eljárásban kizárólag a hulladéktermelő felperesi érdekeltet tekintették ügyfélnek, a hulladékbirtokos felperes ellenőrzés alá vont személynek minősült csupán. A határozatot ezért nem lehet másként tekinteni, mint olyat, amiben az ellenőrzött felperes közvetlenül érdekelt.

[35] A felperesnek a hatósági ellenőrzés alá vont minősége miatt is, és azért is, mert a vitatott hulladék átminősítése okán felelősségének megállapítása változhat, egyaránt olyan közvetlen érintettséget jelent, amely megalapozza a határozatot támadó perben a keresetösségi jogát.

[36] Az adott ügy szempontjából tehát egyértelműen megállapítható, hogy a hulladék birtokosának jogára és kötelezettségére is a besorolási határozati megállapítás nyilvánvalóan közvetlenül kihatott, tekintettel és várhatóan a rá kiszabható bírságösszeg mértékében való jelentős különbségre.

[37] A Kp. 17. § a) pontja alapján ugyanis a per megindítására jogosult az, akinek jogát vagy jogos érdekét a közigazgatási tevékenység közvetlenül érinti. A bírói gyakorlat szerint a keresetőségi jog meglétét a közigazgatási bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia. A felperes keresetőségi jogát nem általánosan, hanem mindig konkrétan, az adott jogszabálysértéshez kapcsolódóan szükséges vizsgálni és arról a bíróságnak érdemi döntést, azaz ítéletet kell hoznia (a Kúria a Kfv.IV.38.037/2016/4, Kfv.IV.38.057/2016/3 számú ítéleteire hivatkozással). A keresetőséget az anyagi jogi közvetlen érintettség alapozza meg, ami jelen esetben az előbbiek szerint kétséget kizáróan megállapítható. Az elsőfokú bíróság ítélete ezért közvetlenül a Kp. 88. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik.

[38] A Kp. 85. § (1) bekezdése szerint a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között vizsgálja. Jelen esetben a kereset tartalmazza a jogosultság tisztázásának igényét, és ez a felülvizsgálati kérelem irányultsága is.

[39] A felperes keresetőségi jogának hiányát már önmagában is cáfolja az a tény, hogy az iratok tanúsága szerint a hulladékgazdálkodási bírságot kiszabó másik perben az eljárást a jelen ügyben való végleges döntésig felfüggesztették. Az ott eljáró bíróság is tehát előkérdésnek tekintette az elsődlegesen a hulladék termelőjét érintő hulladékbesorolást, a hulladékbirtokos felperest terhelő bírság kiszabásához mérten. A hulladékgazdálkodási bírságösszezszerűségének alapjául szolgáló, a hulladék veszélyessé minősítéséről szóló közigazgatási határozat elleni jogorvoslati eljárásban a hulladékbirtokos perbeli legitimációját az ügy összes körülményei alapján kell megítélni.

[40] Az érintettség alanyainak egyszerű meghatározásán túl a felek jogának együttes elismerése azért is fontos, mert csakis ennek tükrében tisztázható a kötelezettségszegések pontos tartalma, továbbá azok kettejük között való megoszlása. Így a felperes szempontjából nézve különösen az határozandó meg pontosan, hogy a hulladék általa nem ismert besorolása az engedély nélküli gyűjtés megítélését milyen mértékig befolyásolhatja.

[41] A keresetőség hibás meghatározása folytán az elsőfokú bíróság a Kp. 86. § (1) bekezdésébe ütközően nem bírálta el érdemben a felperes keresetét, ezért a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, az eljárást bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[42] Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetőségi jogát adotttnak véve, a keresetet érdemben el kell bírálnia.

A döntés rövid tartalma

[43] *A hulladékgazdálkodási bírság összezszerűségének alapjául szolgáló, a hulladék veszélyessé minősítéséről szóló közigazgatási határozat elleni jogorvoslati eljárásban a hulladékbirtokos perbeli legitimációját az ügy összes körülményei alapján kell megítélni.*

Záró rész

[44] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján irányadó Kp. 110. § (3) bekezdésére figyelemmel megállapította a felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeinek összegét, melyek viseléséről az új határozatot hozó bíróság köteles dönten. A felperes és a felperesi érdekelt költségigényt nem terjesztett elő, ezért arról rendelkezni nem kellett. Az alperes költségigényét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4. §-a alapján, az igénynek megfelelően ismerte el.

[45] A végzés elleni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[46] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 107. § (1) bekezdése alapján, arra irányuló kérelem hiányában, és mert azt maga sem tartotta szükségesnek, tárgyaláson kívül bírálta el

Budapest, 2024. június 13.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.
a tanács elnöke

Dr. Horváth Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina sk.
bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk.
bíró

Dr. Rák-Fekete Edina sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő